

ELŐFIZETÉSI díj.

dékre postán vagy helyben házhoz hordva

Egész évre	15 frt.
Félévre	8 4
Negyedévre	4
Egy óra helyben	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

gyeljenik mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Szerkesztői szállás:

Főtér 4-ik szám hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ÉRTÉKESBE CZIKKEK DUAZTATNAK.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Hirdetési díjak:

Hatszor hasábozott gármond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknel külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben : Oppelik Alajos (Wollzeile 22.) Haasenstein et G (Wallfischgasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau

Nyitléri czikkok

garmond_sora után 25 kr. fizetendő, edel mru

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVAS

a

„KELET“

politikai és közgazdasági napilap

1875. második negyedére.

A „Kelet“ előfizetési ára:

Félévre	8
Negyedévre	4
Egy óra	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

A megrendelések legczélseztíbb pos-ai utalvánnyal alólirt könyvkereskedésébe fildendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

Stein János

a „Kelet“ kiadója.

A bécsi cabinet és Német-ország.

Budapest, ápril. 13.

(A.) Nehány berlini hirlap félhivatalos tulbzugalma a nemzetközi politika egén leg-szelebb annyi fellegel hozott össze, melyek egy pillanatig megzavarták az europai béke parátainak azon ünneplés hangulatát, melyet a velencei találkozás mindenütt keltett volt. Sőt épen a találkozásban akarták sokan a nyugtalanság okát föltalálni s ugy tüntették fel a bécsi cabinetet, mint amely Olaszország-pan keres szövetségeseket Németország ellen. Ed-ig ugyan nem volt divatban ilyen módon, ly zajosan, mint a minő a velencei találko-zás, titkos szövetségeket kötni, de a kísértetet látók rémításként mégis sok figyelmet kellett mindenütt, főleg a tőzsdeken, hol rohamosan hanyatlottak az árfolyamok, mintha csakugyan háboru küszöbén állanánk s most egész Euro-pa hirlapjai mind ez ügyvel foglalkoznak.

A „KELET“ TÁRCZÁJA.

Jenny húgom.

Regény.

Írta: SAND GYÖRGY.

Ötödik rész.

(Folytatás)

— Ennek már tíz napja; tehát úgy látszik késett jövele, tán még mindig Angliá-ban tartózkodik, vagy meg lehet most van ut-ban erre felé. Hova ír neki kegyed? —
— Oh! mindenféle irok, mindig más helyczimét küld meg nekem. Egy idő óta nem tud egy helyben maradni: tudom bizo-nyosan mind abban jár, hogy kivigye tervét, miszerint Amerikába menjünk s ott gond nélkül etelepdehessünk.
— Kíméletesen értésére adtam Fánnyak, hogy egészen feltétlenül nem kell bizni a sir Richard ígérétében, miután már egyszer megszeg-e adott szavát...
— Hallgas kérlek! — szolt Fanny lénken; azon időben még nem szeretett úgy niként most szeret és nem is tett volt még ha-zozott ígérteket. Most számítok reá, bizton szá-níthatok reá.
— Irjunk neki, én akár tíz levelet is írok, a szükséges, minazon helyekre, honnét meg-üldötte czimét; legelőbb is nővére Lady C... akására.
— Ha sir Brudnel megtartotta sza-rát, — szolt Bielsa János — úgy neki most Mauville környékén kell lennie. Megnevezhet-e azon helyet, hol tartózkodni szokott? mi-lőn titokban meglátogatta kegyedet?

Ausztria-Magyarország e sájtáságos mo-zalomban komolyan van érdekelve, a meennyi-ben a porosz chauvinok támadása részben é-ellene irányul. Mióta a velencei találkozásnak híre támadt, a berlini sajtó feltűnő animositást tanusit a bécsi kormány ellen. Minél nagyobb örömet keltett a hír az olasz népben, annál több gyanúsítással találkoznak egyes berlini és pedig igen előkelő lapokban. Most, hogy Fe-rénz József császár- király oly példátlan lelke-sedéssel fogadtatott, ama lapok a servilismus-sal, az önértet teljes elvesztésével vádolják az olasz udvart és a nemzetet.

Ez annál feltűnőbb és elidegenítőbb, mert a velencei utazás egyszerűen folyománya és kiegészítője azon politikának, mely a három északi nagyhatalom békeszövetségének alapjául szolgált. Mi okozta a berlini lapok ezen saját-ságos magatartását, azt még maig sem tudja a világ. Komoly aggodalmak vagy egyszerű tőz-sdei manoeuvre szolgált-e harcias expectatioiok alapjául, az még nincs kiderítve. Annyi bizo-nyos, hogy Ausztria-Magyarország az aggóda-lomra semmiféle indokot nem nyújtott s hogy eddig sem merült föl jelenség, mely kétséget támaszthatna. Andrassy gróf azon ismeretes programmszerű szavainak öszintesége iránt, hogy „mint barát megbízható akar lenni,“ a berlini cabinetnek ismételve volt alkalma a bécsi külügyi hivatal jó hajlamait tapasztalni s jó szolgálatait nem egyszer megköszönte.

Monarchiánk mint eddig, úgy jövőre is a három császár találkozásában meghatározott politika alapján álland s minden nemzet-közi, az europai béke fentartásával összefüggő kérdésben karöltve fog haladni eddigi szövetségesével. De a belügyi, főleg egyházpoliti-kai kérdésekben Ausztria-Magyarország nem követi s nem követendi soha Németország pél-dáját. Az egyházpolitika a berlini kormány ma-gán ügye, melyet saját erejével kellend ren-deznie. Mi tisztelettel viseltetünk az ő ide vo-natközo céljai és törekvései iránt, melyek az ottani viszonyok következményei. Mi nálunk más viszonyok vannak s így más politikát is kell követnünk. Németországban az ultramon-tanizmus az alkotmányt negálja, a császárságot és az egységes államot akarja felforgatni. Ilyen clericalis mozgalom monarchiánkban nincs. Még Ausztriában is nagyobbára az alkotmány alap-ján áll az ellenzék, nálunk Magyarországon pe-dig a kath. papság híven ragaszkodik a ma-

— Egy vadornál szokott rejtőzkö-dni, ki fölünk három órányira lakott — s ez-zel pontosan leírta, hol található fel kedvesnek menhelye.
— Ne írjon levelet — szolt atyád — magam megyek oda; hanem előbb fontoljon meg mindent.
— Megfontoljak, de mit? — szolt Fán-ny meglepetve.
— Oh valóban meg kell fontolni a dol-got — szolték én is. A vétség részéről meg történt, de el van rejtve a világ elől, te meg-vagy mentve; most van leányod, kit szeress, távol lesz ugyan tőled, de én örködni fogok felette; arról biztosítok, hogy jó nevelésben ré-szesülend s boldog lesz.
— Az idő és jó magaviselet eloszlatja majd a feltámadt gyantut; jöhet idő, melynek elér-keztét erős akaratom még siettethezi is, midőn körödbe vonhatod gyermekeidet a nélkül, hogy valaki gyanítaná kilétét!
— Hogy ezt elérhesd, vissza kell térned férjedhez, elmondod, hogy meg akartad fosztani magadat az élettől, de nem volt elég erőd e-ből elkövetésére és aztán hozzám jöttél, felke-restél mint régi barátódot...
— Az ijedség, melyet eltűnésed okozhatott, napádát kíméletre fogja indítani, mi pedig fér-jedet illeti, ő minden hevesége daczára, még most is szeret téged bizonyíval s türelem és engedékenységgel sokat kivethet vele. Neked szakítanod kell sir Brudnellel, higgy nekem, szakítanod kell minden áron vele, még a gyer-mek létezését is el kellene előtte titkolni...
— Nem! nem! — kiáltott Fanny szen-yedélyvel, ellenkezőleg azt akarom, hogy tu-domásra jussom ez. Előrelátásból, hogy ha megtalálnék halni a gyermekágyban, irtam ne-ki egy levelet... Azóta még egy mási-ka-t is irtam Ramonde-nál tartózkodásom alatt, melyben tudósítom őt a Jenny születése felől.
— Ez borzasztó meggondolatlanság volt tőled; add ide e leveleket!

gyar államhoz s még eddig nem tapasztaltuk, hogy ragaszkodását az infallibilitás hitelvének elfogadása csökkentette s hogy általában a va-ticani decretumok állami feladataink elérésére akadályozólag hatottak volna.

Bármennyire híven ragaszkodunk tehát a három császár békeszövetségében érvényesült alapelvekhez, belügyi politikánk irányának tel-jes önállósággal s egyedül saját viszonyaink szükségleteihez alkalmazkodásával való meg-határozásáról sohasem fogunk lemondani. Kü-lönben ezt a német kormány régóta is jól tud-ja s ilyenféle igényekkel sohasem lépett a bécsi cabinet elé. De lapjai úgy látszik néha meg-feledeznek ezen egyszerű eszméről s abból, hogy belügyi téren nem haladunk Bismarck herczeg nyomdokain, azt következtetik, hogy internationalis kérdésekben is cserbe hagyhat-nók berlini barátainkat. Kül- és belpolitika azonban két egészen különböző dolog s a mint Ausztria-Magyarország belügyi téren kizárólag saját szükségleteit fogja követni, ugy viszont külpolitikájában mindaddig biztos szövetséges-e lesz a berlini cabinetnek, a míg ez a három császár találkozásában szentesített elvekhez hí-marad.

Kolozsvár, ápril. 15. 1875.

(B-n) Az alsóházban br. Senney vezénylete alatt a szélsőjobb oldali ellen-zék magatartása reservált és tapintatos, míg a felsőházban különösen gr. Cziráky János ő nagyméltósága oly hevesen neki ront a szabadelvű többségnek és miniszteriumnak, mintha épen a szélsőbálnak malmára akar-ná a vizet hajtani.

Gr. Cziráky programot kér a mi-niszteriumtól, Heffy s társai az alsóházban szintén azt tették. Gr. Czirákyknak kime-ritő feleletet ad a pénzügyminiszter, de a gr. a legapróbb részletekig terjedő feleletben sem találja meg azon irányt, melyet a miniszterium pénzügyeink rendezésére néz-ve követni kíván. Épen ily nehéz felfo-gást affectált az alsóházban, az akadékos-kodó természetű szélsőbál.

A szélsőbál eljárása nem lephetett meg senkit, ha a felsőházban tapasztalunk oly eljárást, mint a Czirákyé és hallunk oly dictiókat elmondatni, mint a milyent

— Még mások is vannak nálam, mind itt vannak, melyeket sir Richard irt nekem.
— Ez az egyedüli, mit magammal hoztam Mauvilleből.
— Add ide mindeniket; el kell őket égetni.
— Nem, semmit sem kell elégetni — szolt Bielsa János. Nem kell a végső kötele-ket is elszakítani, mely a kis Jenny és apja között létezik; ehhez joga van e gyermeknek, s még jöhet egy nap, midőn szemrehányást te-hetne nekünk azért, hogy megfosztottuk őt e bizonyítékoktól. Igaz, hogy csakis erkölcsi jog-lez, beismerem, hanem az ily kötelezettség többet ér néha mint a törvényes irat maga. Adja át nekem asszonyom mind a levelet, s becsületeimre fogadom, hogy jól megőrzöm azokat.
— Fanny átadta férjemnek a levél cso-magot, melyet rejtve tartott magánál, ki azt azonnal felső ruhája zsebébe csuszátta. Mint-ha csak az ég sugallatára történt volna mind-ez, mert közeledő léptek zaját hallók kis la-kunk lépcsőjén felfelé.
— Bielsa azt vélte, hogy a boltba hívják-le, kinyitotta az ajtót, hogy letekintesen. Csak annyi ideje volt, hogy visszaforduljon s egy élénk mozdulattal jelt adjon nekünk, midőn hallottuk tisztí csengő hangon így kiáltani fel:
— Ah! marquis ur, jobbkor nem is jó-hetett volna! Készült em írni önnek, s éppen most emlegettük önt... Kérem lépjen be gyor-san; hitemre mondom örömmel üdvözlünk la-kunkban! — E szavak után Bielsa föléállt, hogy utatnyisson maga előtt Mauville marquis-nak, ki halványan, összehúzott ajkakkal jelent meg a küszöbön. Fanny hátradől székében s behunyta szemeit, hogy ne találkozzanak. Férje tekintetével.
— Nem, nem, — szolt hűvvel a marquis — láthatja hogy éppen nem jó időben érkeztem!
— Boesánat marquis ur, — viszonzá

közelebből a gróf elmondott, az legalább reánk nézve elszomorító, mert mi ugy hisz-szük, hogy egészen más hivatása van a felsőháznak s egészen más a Simonyi-Csa-nády-féle szövetségek. A felsőház tagjai-nak utódai a nemzet előtt még ma is jó hirben álló excelsi procereseknek, kik a stabilitás elvét képviselték ugyan, de nem egyszer mutatták meg, és pedig nem cse-kély áldozatokkal, hogy a nemzetet a jó-zan haladásban nem kívánják gátolni, míg a jelenlegi szélső pártokkal elejétől fogva a törvényhozás szabad mozgásának állta útját.

Azonban a felsőházban ugyan akkor elmondott több nyilatkozatokat is tekintet-be véve azok vigasztalón hatnak s azon reményt ébresztik fel keblünkben, hogy csak kevesen lesznek a főrendiek közül, kik gr. Cziráky János ő nagyméltósága elveit és modorát elsajátítva hajlandók lennének a vezérlő botot a gróf kezébe adni.

Mi azt hisszük, hogy ma már nem csak a szélsőbál impossibilis közjogi ál-láspontjánál fogva, hanem a reactionarius párt is, mivel nincs támpontja magában a nemzetben.

Azért hagyjuk a gr. Czirákyakat hadd mulassanak, ők nem sok kárt fognak ten-ni táborunkban s a helyett kísérjük figye-lemmel azon ne mondjuk ellenséges ellen-tábor, mely velünk szemben, mint jobbold-ali ellenzék szervezkedett s készül a vá-lasztások alkalmával sikra szállni.

Ezen párt a mint már említők, Sen-nyey hr. vezérsege alatt az országgyűlésen eddigelő reservált állást foglalt el, de a mint látszik a vidéken már actiobá lépett s azt hisszük, hogy figyelemmel kísérni s ha szükség ellensúlyozni is érdekében van a szabadelvű pártnak.

Az erdélyi részekben legelsőb B.-Szolnokban, Deésen adtak életjelt néhányan ezen pártból, a midőn azon deákpárti gyű-lésben, mely a fusiórol érkezett, elmondták okaikat, miért nem csatlakoznak a szabad-elvű párthoz.

A többség azonban csatlakozott a szabadelvű pártához és így nem is vol-na szükség tovább kutatni a deési ese-

atyád szokott merészségével, ez csak a megle-petés... a felindulás műve... de éppen most mondtuk, hogy ha a marquis belépne, örülne nejkének, s a marquisné asszony is szívesen lát-ná őt. S a nélkül, hogy mást szóhoz jutni en-gedne atyád, folytatá: Sok nyugtalanságot ál-lott ki ön, nemde? Valamely nagy szerencsét-lenség bekövetkeztétől tartott ugy-e? Istennek hála beértük a kedvetlenséggel, egy kis asszo-ny makacsság volt az egész! Az asszonyság azt képzeli, hogy önnek anyja ki nem állhatja őt. Ez megeshetik, ilyesmit gyakran láthatni, de azért nem ok az arra, hogy az ember ha-lálban keressen menedéket. Azért istenhez is tért csak hamar, s magába szállott. Megmene-külve ide jött, felkereste nőmet, és már nyolcz napja, mióta mindig zaklatjuk őt, hogy térjen vissza kastélyába, szívesen elkísértük volna, vagy legalább engedje meg, hogy irjunk önnek, de nem akarta mindezt megtenni. Átkozottul ma-kacs feje van néha!
— Önnek mindennek daczára írnia kellett volna nekem, — szolt a marquis, hevesen szakítva félve Bielsa szavait.
— Ugy van — sietett felelni Bielsa — ezt kell vala tennem; de a marquisné azzal fe-nyegtetett, hogy elmenekül tőlünk és azon eseti-ben másról rejté el magát. Nőm azt gondolta jobb lesz reabeszédes és meggyőzés által vi-vni ki a dolgot, és éppen midőn ön belépett sikerült ez, a marquisné hajlott kérésünkre.
— Igaz-e asszonyom — szolt nejkéhez a marquis, hogy kegyed kész követni engem s visszatérni a kastélyba?
— Igaz — viszonzá Fanny, kit nőm ezalatt magához térített megnyugtatótt küssé, s ki érezte, hogy ha tagadja állításom, minket is veszélynek teszen ki; ezzel felállott s hoz-zá tette:
— Kész vagyok önt követni.
— S van-e azon állapotban, hogy rö-gtön útra kelhessen? Kérdé férje kétkedő hangon.
— Miért ne lehetne? viszonzá férjem.
— A marquisnőnek igaz, hogy keserü-

ményeket; mert hiszen az egyeseknek szá-badságukban áll meggyőződéseiket követni. Azonban miután B.-Szolnok egyik képvise-lője is F. J., ki ha jól emlékszünk deák-párti programmal választatott meg képvise-lőnek, indokolta s kinyilatkoztatta, miért nem csatlakozott a szabadelvű pártához s miért sorakozott a szélsőjobb ellenzékhez, kénytelenek vagyunk némelyeket elmondani.

Mi a tisztelt képviselő ur meggyőző-dését kötelesek vagyunk respectálni, meg-hajlunk a képviselői függetlenség előtt, tudjuk, hogy utasítás ez idő szerint nem kötelezi a képviselőket, de azt már nem hisszük, hogy valaki képes volna megma-gyarázni, miszerint a szélsőjobb ellenzék, közelebb áll a régi Deákpárt álláspontjához, mint azon alap, melyre a két párt-ból alakult szabadelvű párt állott.

Nó de se baj, a tisztelt képviselő lel-kiismerete szerint cselekedett, a gyűlés ki-mondta az egyesülést s a képviselő ur csak még pár hétig lesz kénytelen oly vá-lasztókat képviselni, kik nem osztják né-zeteit. Azután ha mandatuma lejár, a vá-lasztókat, vagy a maga programja rá-szére megnyeri, vagy a mi hihetőbb, más oly választó kerületet keres, a hol meg-elegheszenek, ha képviselőjük személy és nem elvek után indul.

Még tudtunkra Aranyosszékekben is életjelét adja a szélsőjobb ellenzék, sőt egy fiatal követjelölt mellett már foly a kort-eskedés. Miután azonban a képviselőjelölt elveit nem tökéletesen ismerjük, azokhoz nem is szólunk, csak is azt jegyezzük meg, miszerint, ha igaz a mit hírelnek, hogy t. i. már is foly az étetés és itatás, ez nem oly fegyver, melylyel pártjának hasz-not tenne s annak tekintélyét emelné.

Mindezekből látható, hogy a szabad-elvű vidéki pártoknak nem kell magokat elbizni, hanem folyvást küzdeni az eszmék tisztázása által, ha azt akarjuk, hogy a jövő országgyűlésen egy erős többség tá-mogassa a parlamentarismus alapjára fektetendő józan democrat reformokat.

— A képviselőház ápril 13-iki ülésé-ben először is az adóügyi bizottság tett jelentést a már letárgyalt adótörvényjavaslatoknak újabb-sege volt, sokat sirt, e napok alatt, de hála is-tennek és nőm gondos ápolásának, nem volt beteg legkevesebb is. Oh! ön szegényes lakun-kat szemléli?
— E bizony nem valami szép és kényelmes, de azért tiszta, csinos minden, s néhány nap mulva még élénkebbé válik, mert eddig csak egy gyermekünk volt még, de nem sokára má-sikat is ad az isten.
— Bielsa e szóknaál átható szemekkel ki-sérte a marquis tekintetét, mely a második gyer-meknek szánit bölcsőn akadt meg. Bielsa sza-vai után reám irányult figyelme, s látva, hogy férjem végre nem ismondott hazugságot, mert ha Fánnyak sikerült elrejtetni állapotát a kastély-beliék előtt, nekem lehetlen lett volna enyémét bárki előtt is eltitkolni.
— Ugy látszott, a marquis meg van nyugtat-va, s tettetett jó indulattal mondá, hogy nem szándéka nőjét oly rögtönözve elválasztani ál-dozatok barátaitól. Különben is, fordult Biel-sához, pár szóm volna önnel.
— Mindketten vátoztak a szobából, s a mar-quis egy összegyűrt papíradarabot adva át Biel-sának, parancsoló hangon szolt:
— Hol van a gyermek?
— Bielsa látta, hogy az összegyűrt papír sir Richardnak egy a marquis által elfogott le-vele. Nem lehetne remény tovább, hogy a tör-ténetek felől meg lehessen őt csalni.
— A gyermek meghalt születésekor, — viszonzá férjem a marquis kérdésére.
— S mi név alatt volt bejelentve?
— Hogy ismeretlen szülők gyermeke.
— Ki szöktette el a marquisnőt? ki hozta őt ide?
— Én.
— Hogy egyesítse őt kedvesével?
— Oh bizonyára nem azért; hanem, hogy az ő s az ön becsületét megmentsem.
(Folyt. köv.)

zövegezés végett hozzá utasított néhely pontja iránt. A ház e jelentés tárgyalását holnapra tűzi ki. Ezután harmadszori felolvasásban is elfogadtatták a bányaadóról s fogyasztási adóról szóló törvényjavaslatot. Tárgyalás alá vételén a nemzeti színház bérházának kiépítéséről intézkedő törvényjavaslat, Simonyi E. általánoságban elfogadja azt, oly állapotban lévén a bérház, hogy azt kiépítetlenül hagyni immár nem lehet; azonban megőrjí a volt belügyminiszter azon eljárását, hogy a törvényhozás jóváhagyása nélkül önkényileg átváltoztatta a nemzeti színház alap vagyonát. Hogy a nemzeti színház alapjától képe biztosítottasság minden megkötés ellen, indítványozza a volt belügyminiszter vád alá helyezését s e czéllal kéri egy öt tagú bizottság kiküldetését. Tiszta K. belügyminiszter nem tartja szükségesnek saját törvényjavaslatát ajánlani, miután azt előtte szóló is elfogadta. A mi a vád alá helyezési indítványt illeti, visszautasítja az annak indokolásában foglalt azon kifejezést, hogy a volt belügyminiszter a színház vagyonát „elidegenítette.” A dolog lényegére nézve azt tartja, hogy elődának intézkedése alapján káros nem volt s ennél fogva, ha a forma nem volt is helyes, a törvényhozás azt utólag helybenhagyhatja, a mit ezennel kéri is a házól. (Helyeslés.) Helyi a Simonyi által beterjesztett indítványt ajánlja elfogadásra. — Miletics megtámadja a tvjavaslatot, mely az állami pénzeket magyar nemzeti czélokra fordítja. — Huszár előadó válaszulja, hogy a tvjavaslat nem ad a nemzeti színháznak egy fillért sem az állam pénzeiből, a fölveendő kölcsön a színház vagyonának jövedelméből lévén törlesztendő. Ezután bővebben indokolja a tvjavaslatot s fölkéri a házat annak elfogadására. — Tiszta L. a Miletics által mondottakat czáfogatja. — Polit azon nézetben lévén, hogy Magyarország nem nemzeti, hanem nemzetiségi állam, elvi kérdést lát abban, hogy országos ügy-e a nemzeti színház, mely kizárólag egy nemzetiség ügye. Mert ha igen, akkor szóba jöhet itt a szerb nemzeti színház ügye is. — Tiszta K.: Magyarország oly állam, mint bármely más, a melyet különböző nemzetiségek laknak ugyan, de a mely mégis csak egy és pedig magyar. Megjegyzi, hogy előtte szóló beszédhet itt, a ház szentélyében bármit, de nem tanácsolja, hogy a törvények ellen a házon kívül is beszéljen, mert meg fog győződni, hogy a magyar államnak van még ereje elleneségeivel szemben. (Élőnk helyeslés és taps). — Németh A. nem ad semmit az ily fenyegetésekre s csak annyit mond Politnak, hogy „a bagoly is ur a maga házában”. Köszönettel fogadta a belügyminiszter erélyes nyilatkozatát. Az általános vita befejeztetvén, Simonyi E. még egyszer ajánlja elfogadásra vád alá helyezési indítványát.

A belügyminiszter felszólalása után a ház elfogadja a törvényjavaslatot s elveti Simonyi indítványát. A részletes tárgyalás folytán Lázár A. indítványozza, hogy a ezimben a „nemzeti színház” szavak elé tétessék ez: „magyar”. — Tiszta belügyér válaszulja, hogy az eredeti javaslatból a kérdéses szót az osztályok azért hagyták ki, mert nem tehető föl, hogy a „nemzeti színház” kifejezés alatt bárki is egyebet értsen, mint magyart. A ház ugy a czímet, mint az egyes szakaszokat változtatlanul elfogadja. Elfogadtatott továbbá az erdélyi katonai körházak bérlettelbőrlésének tevedéséről szóló tvjavaslat is. Tárgyalás alá vétetett ezután a pénzügyi bizottság jelentése Csiky S. azon indítványa iránt, hogy a honvéd-menház 5000 forint se gelyben részesítessék. Csiky kéri indítványa elfogadását, ő Felsége azon magasztos tényét, hogy a menházra 5000 forint adományozott, törvénybe iktatni indítványozván. — Irányi pártolja Csiky eredeti indítványát, Horváth L. előadó a pénzügyi bizottság javaslatát ajánlja elfogadásra s a ház azt el is fogadja. Végül a ház elfogadja Tiszta belügyminiszter azon indítványát, hogy a házszabályok revisiója tárgyában egy 15 tagú bizottság küldessék ki. E bizottság tagjai holnap választatnak meg.

— **A főrendiház** tárgyalását a néptanítóknak nyugdíjazásáról szóló javaslat megvitatásával kezdette meg s a javaslatot elfogadta. Az általános vitában br. Vay, gr. Cziráky és Schlauch püspök a hitfelekezetek autonómiájával meggyőződhetőknek jelenték ki, hogy a törvény a hitfelekezeti tanítók fizetésének minimumát meghatározza, mely derék nyilatkozatot Trefort miniszter nagy elismeréssel vette tudomásul, kijelentvén, hogy az indítványt alkalmazni fogja, ha majd a népiszkolai tvjavaslat revisiójára kerül a sor.

Magyar lapok szemléje.

A „Reform”-nak eszébe jut, hogy Pató Pál ur azt mondta volt „hjárőrünk erre meg.” És Pató Pál urból magyar királyi közlekedési miniszter lett. A vörös karszékben jól érezte magát, kitűnő szivarokat füstölt, excellenciás urnak hívatta magát, s teljesen meg volt önmagával elégedve. Észre se vette, hogy a világ minden huszonnégy órában egyet fordul.

Ez így tartott közel egy évtizedig s talán még most is tartana, de minthogy ríngatják jobbra-balra lábaink alatt a gyéként, hát csak mégis felébredtünk, s kéri a legújabb közlekedési minisztertől: „mit tevők legyenek, hogy el ne vesszünk?” Oroszország szépen kiépítette nagyszerű vasuti hálózatát, mely a legnagyobb buza termő vidéket Európában megnyitja a nyugati forgalomnak. Ausztria pedig Galicziában, a Karl-Ludvig pálya mellett kiépítette a híres lemberg-csernovicz-jassyi vonalat, s ettől délre az Albrecht-Bahnt és a Dniester-Bahnt; előbbent egyenesen azon szándékból, hogy fő és egyenes összekötő vonal legyen Lemborg és Budapest közt. És mégis a csatlakozás ép ugy, mint a keleti pályáé Brassónál, nem épült s épül maig. E mulasztások megboszulják most magukat kettős irányban. Egy a galicziai vonalok tervezett fusioja, más a galicziai, az osztrák és a bajor vasutak szándékolt kartellszerződése által. Első ha létre jön, végkép lehetlenné teszi az oroszországi nemzetközi forgalomnak a középtenger és Olaszország, az alpesi vidékek és Bécs irányában Magyarországon keresztül vezetését, noha ez volna a legrövidebb vonal, mert a galicziai vonalok fusioja után, Magyarországnak Oroszország felé lesz kapuja, a brassó-plojesti csatlakozás a Dunatorkolatokba de nem Oroszországba vezetvén, ugy hogy minden orosz áru és személyforgalom Lembergen és Krakón át Bécsnek fog menni Budapest és Magyarország teljes megkerülésével.

Az „Egyetértés és M. Ujság” nem tartja correctnek egyáltalában a belügyminiszteri nyilatkozatot az alkotmányosság és törvényesség szempontjából, ennél fogva politikuskak sem, hanem hangzott hatalmasan és tetszett, mert elégtételt adott a felkavart érzelmeknek. A belügyminiszter azt mondá: „nem javasolja, hogy Polith ur ama felfogását a képviselőházon kívül is hirdesse.” Mert ugymond, ama felfogás, hogy Magyarország nem nemzeti állam, a törvénybe ütközik. Azt hiszi és ugy tudja, hogy a törvénybe ütközhetik valamely cselekedet, de „felfogás” nem, a felfogás hirdetése nem, hanem csak cselekvényre való felhívás. Az, hogy Magyarország nemzetiségi és nemzeti állam, aféle phrázis, melyért törvényesen nem köthet senkibe a kir. ügyész. Ellentétben látszik lenni egy más phráissal, mely a törvénybe van iktatva, hogy t. i. „Magyarország összes honpolgárai az alkotmány alapelvei szerint is politikai tekintetben egy nemzetet képeznek” de ezt sietett Polith ur elismerni.

Az „Ellenőr” lélekemelő pillanatkak mondja azt, midőn a belügyminiszter egyenesen a törvénybe ütközőnek jelenté ki Polit tanait. A belügyminiszterből nem a kormány, hanem a nemzet szelleme beszélt. A magyar nemzet szelleme! Ez a sokáig szunyadt oroszlan felbédrt és hallatta menydörgő szavát. Mi bízunk benne eleitől fogva és mindig. Hittünk erejében; vártuk ébredését. És nem csalatkozánk hitünkben. A magyar nemzet geniusa él és ébren van, éltet és erősít: mindnyáján értjük meg sugallatát, ott érezzük a szív legmélyén. Ne engedjük elaludni soha többé. Legyen változtatlan és örökkévaló. S akkor ne féltsük ezt a nemzetet!

A „Nemzeti Hírlap” úgy találja, hogy olyan éjleneket, oly egetverő tapost, minőre ma a belügyminiszter tett érdemet, még csak Deák Ferencz kapott második feliratának indítványozásakor és Andrássy, midőn Babest megleckézte. Örömmel hallott egy erélyes szót a kormány részéről legbecsesb és legfelleltetebb érdekeinek védelmeiben. Reméli és elvárja Tiszta Kálmántól, hogy rá fog lépni a tettek mezejére is, ha szükség lesz reá. De eddig is jó volt ma a nemzetiségi igazgatókat emlékeztetni reá, hogy az idők megváltoztak, s a tulzott engedékenység, a békességös tőrés napjai lejártak.

KÜLFÖLD.

Kolozsvár, ápril. 15. 1875.

A porosz kormány, mint ez már akkor is kilátásba volt helyezve, mikor beterjesztett az állami dotátio megvonásáról szóló tvjavaslat, tovább halad az ultramontanizmus elleni rendszabályok foganatosításában. A kormány ugyanis is épen 12-én terjesztett be a képviselőháznak egy törvényjavaslatot, mely szerint az alkotmány 15. (az egyházi ügyek önálló kezelése), 16. (a vallási társulatok háborítatlan közlekedése az egyház fejével) és 18. cikkelyei (az egyházi állomásokról az állami kinevezési és megerősítési jog megszüntetése) — eltöröltenek. A tegnapi beterjesztett javaslat azt mondja, hogy az evang. és kath. egyházak, valamint a többi vallási társulatok jogrendje az állami törvények által szabályoztatik.

Mint Berlinből távirják, a képviselőház többsége teljesen egyetért az alkotmány változtatási javaslattal, mely fölött az általános vita, meg lehet még ma, meg fog kezdődni. A kormány itt sem álapodik meg, tovább megy. Most a kolostorok megszüntetéséről szóló javaslaton dolgozik, melyet szin-

tén be fog terjeszteni nemsokára a képviselőháznak. — Mint látszik, a kormány korántsem merítette ki azon eszközök bő kuforrását, melyeket az ultramontanizmus ellen, ennek provocatioja folytán foganatosítani szándékozik.

Hogy miként szerették volna a Vaticanban kizsákmányolni a királyi velencei utját, kitűnik a „Fanulla” egy közleményéből, mely szerint Trevisanato bibornok és velencei patriarcha megbízott, hogy a magyar királyt világosítsa fel az egyház helyzetéről. „A bibornokot megbizta a pápa — írja az említett lap — hogy a császárt világosítsa fel a szent székek helyzetéről, mely a Németországgal való küzdelem folytán mind sulyosabb kezd lenni. Ha ez az állapot tovább tart — ugy kellett a bibornoknak fejtegetni, — a kath. fejedelmek nemsokára azt fogják tapasztalni, hogy befolyásuk elenyészik s a német birodalom hatalma alá kerülnek, mely már is azt mutatja, hogy a megújult római birodalom uralmát akarja gyakorolni. Végül a patriarchának még arra is vonatkozást kellett tenni, hogy Poroszország barátsága Ausztriához csak szinleges, mert a német program alapja, ugyanaz marad: a német nemzetiség egyesítése és fusioja. Nagyon ájálatos tehát az osztrák császárra nézve az, hogy keresse a francia barátságot és világosítsa fel a helyzet veszélyességéről Victor Emánuel. Nem tudjuk, teljesítette-e a bibornok ezen missióját, mert látogatásáról még nem tett jelentést a Vaticanban.

Harczias, alarm-czikket hozott a napokban a berlini félhivatalos „Post”, mely sok feltűnést okozott a sajtóban, de mindenfelől visszautasítól fogadtatott. Most azt írja a „Post”, ezikke nem sugalmazott, hanem saját komoly tanulmányán alapszik. A „Post,” mint táviratilag is jelezve volt, háborut helyezett kilátásba és ennek okát főleg Franciaország fegyverkezésében kereste.

A „Kreuzzeitung” szerint a berlini udvari és hivatalos körökben nem osztják azt a felfogást, hogy a francia hadsereg szervezése fenyegetné az európai békét, a politikai és katonai viszonyokban igen éles látásu ember (Manteuffel tbnagy) a félhivatalosak harci hypothesisait egyenesen ostobaságnak és humbugnak nevezte.

Mi a francia sajtót illeti, a független lapok merőben tagadják Franciaország harczias intentióit. Így a „Siécle” többi közt ezt írja: „A berlini Post regényes czikke azt bizonyítja, hogy Németországban a kedélyek nagyon fel vannak zavarva. Nem tudjuk, a velencei fejedelmi találkozás-e, vagy a belga-német conflictus, mely az európai sajtóban oly nagy izgalmat szült, zavarja meg őket; de bizonyára rozszul ismeri Franciaországot az, ki — mint Berlinben teszik — annak harczias szándéklakat tulajdonít.

A francia külügyér: Decazes herczeg lapja pedig, a „Moniteur” így ír: „Franciaországban nincs harci párt. A kamara, kormány s hírlapok és a közönség abban egyetértenek, hogy a békét mint szükségést tekintés és mindent elkerüljenek, a mi arra vezetne, hogy másoknak eszközöket szolgáltatasson a béke veszélyeztetésére.”

Mindinkább kezd kislüni, hogy a „Post” alarm czikke nem volt egyéb, bözemanóvornél.

Egy pár szó a gy-fehérvári conferentia érdekében.

A „Kelet” szerkesztőjéhez.

Egyike vagyok t. szerkesztő ur azon magyar állampolgároknak, kik ha örökméltű érdemekkel nem is, de bő hazafiúi érzelmekkel adóznak a hazának s mint ilyenek mely keresetséget okoz a honunkban dúló nemzetiségi harcz. Lehetnek valamely országnak jó intézményei, szép alkotmánya, cifra hadserege, mint ragyogó felhőket elhajtja azt a legközelebbi viharos szél s vele az államot is, de egy csupán mi ezen ország megingathatatlan alapja lesz s ez népeinek egyetértése s odaadó szeretete szülőhőzához. Ággodalommal nézek én is egy ily viharos idő elé, előttem lebeg 1848—49 emléke s bő óhajom, hogy addig egyenlitsük ki egymás között a nemzetiségi egyenlenségeket, míg a béke édes napjait éljük, hogy majd egy sorban találjon a hazáért a netaláni veszedelem.

Ily szempontból igazi örömmel szemlélttem az activista románok törekvését, hogy a passivistákat, kiknek álláspontjuk a magyar államiságnak egyenes tagadása, belevonják az actióba s ez által egy hatalmas lépést tegyenek a kölcsönös közlekedés felé, hogy ha mint egészen jó barátok nem is, de legalább mint nyílt ellenségek ne álljunk egymással szemben.

Ily czélzatot láttam én a kolozsvári román club indítványában, ugyan ez volt czélja a gy-fehérvári értekezletnek is. És ép ezért kellemetlenül hat reám, hogy e gyűlés lefolyása és czélja az összes magyar sajtóban egyetlen forrásból származó tudósításokkal a legferdebb színezetben van feltüntetve s ez által elő-

re bizalmatlanság hintve el a magyar közvéleményben, a román activistáknak nézetem szerint egészen becsületes intentiói iránt.

Azon románok volnának tulajdonképen hivatra megerőszolni ez elferdített tudósításokat, kik a gyűlésen részt vettek, de mivel ők ezt nem teszik, ám megteszem én, a ki szintén értesülre vagyok a gyűlésen történetekről. A szerkesztő ur engedelmével teszem azt csak azért is, hogy győződjének meg románaink, miszerint helyes irányu törekvéseikben magyar részről is támogatásra számíthatnak.

A fennebb említett tudósítások, melyek magyar lapokba szivárogtak, egészen biztos tudomáson szerint egyetlen forrásból származnak, irányzata pedig indító okát kizárólag azon körülményből veszi, hogy a t. tudósító ur nem volt meghiva azon értekezletre s így mint hivataln vendég ott nem is foglalhatott helyet, hinc illae lacrimae! Sajnos, de való, hogy az összes magyar hírlapirodalom azon indokból csupán, hogy egy egyén nem hivatott meg egy magánkörű összejövetelre, a legsötétebb gyanúsításokkal legyen elárasztva az ott történetekről. Azt mondják e tudósítók, hogy titkos volt e conferentia! minő összezavarása a fogalmaknak; hát ha 10 és egy pár egyén barátságos beszélgetésre össze jó egyik barátjuknál, mondható ez titkos conferentianak, midőn egyáltalán az ily magán körű értekezletek sohasem is szoktak nyilvánosak lenni. Jutott-e eszébe valakinek titkos gyűlésnek nevezni el a kolozsvári fusió alkalmával gr. Mikó Imre és Teleki Domokosnál tartott értekezleteinket, holott ezek sem voltak nyilvánosak s minden ember nem is vehetett részt benne. Hány pártválasztmány stb. nem tart magánértekezletet s még senkinek sem jutott eszébe, hogy 10—20 ember barátságos összejövetelét a titkok hírébe hozza.

Tudtom szerint senki sem jelentkezett, hogy a gyűlésben részt kívánna venni s a tekintélyes román egyének kizártságáról szóló hírek valótanságok. Így például Hosszu, ki e tudósítások szerint 12 ezer román képviselője s állítólag szintén kizárattott, nem is a gyűlésen való részvét czéljából fordult meg Gynlafahérvárt. Bebocsáttatást — ismétlem — nem kért senkisé, ki nem volt meghiva s hogy a meghivottakon kívül más nem érezhette magát jogosítva a gyűlésen megjeleni, azt hiszem a dolgok természetes rendében leli indokát.

De miért is kellett ez előleges értekezésből ily nagy zajt csapni a magyar lapokban, midőn még a román lapok is alig szóltak előlegesen róla? Ennek is felfejtem okát. Ugyanazon megsértődött román hírlapiról, ki a gyűlésre nem kapott meghívót, rozszul értesülve a dolgok felől, kikürtölte egy nagy hangu czikkben a „Pesti Napló” után, hogy a románok most fogják tartani Gy-Fehérvárt országos értekezletüket; lefestette e gyűlés nagy horderejét és a többit: a románok pedig egy szót sem tudtak abból, hogy ők nagy gyűlést tartanak, mivel csak valami harminez embert azért hívtak meg barátságos értekezletre, hogy állapítsák meg ki, kiket, hová és mikor hívjon össze a később megtartandó országos gyűlésre. Megtörténvén azonban a bakklövés, mindenképen fel kellett fújni valamivé e titkos értekezletet s innen támadt a zaj.

E zajnak tulajdonítható, hogy a rendőrség is közbe lépett s jelentést tett a főispánnak, hogy a gyűlés nincs bejelentve, addig pedig megtiltotta a tanácskozást. A románok tehát dében összegyűltek s várták az engedélyt; a városi kapitány déltájban meg is jelent s tudatta, hogy bár a főispántól még nem érkezett válasz, de értesülve a gyűlés szándékaitairól, azt megtarthatónak találja s csupán azt kéri, hogy személyesen jelen lehessen azon. Az idő azonban előre haladván, Axente házánál délutánra határozottatott a gyűlés; Axenténél pedig egyszerűen azon okból, mivel csak az ő házában volt az értekezlet megtartására kellő nagyságú terem. A gyűlésen a rendőrség képviselre volt, határozatai nyilvánosságra vannak hozva, a jegyzőkönyv is közre fog adni s most már mégis azzal gyanusítani a románokat, hogy ezen kívül még holmi más titkos határozatok is hozottak, egy román részéről legalább is nem ildomos, a magyarokra nézve pedig hihetlen, mivel ha lennének is ilyen határozatok, a rendőrség képviselője által a miniszterium tudomására hoztattnának.

A t. szerkesztő ur lapjában ismertetve voltak a határozatok, a valóságnak meg is felkelnek azok egyetlen pont kivételével. Igaz, hogy az activistáknak e gyűlés által megnyerteknek látszanak a passivisták; való, hogy a kolozsvári club bizott meg az összehívással; de az már nem felé meg a valóságnak, hogy az összehívásra nézve a kolozsvári román club javaslatba hozott módzatai fogadtattak el. Talán a passivistáknak akartak vele az activisták lekötőlező engedményeket nyújtani, midőn az határozottatott el, hogy a nagy gyűlésen minden választó román polgár megjeljenhetik.

E határozatot magam is szerfelett elhibáztottnak tekintem, melyből sajnos következmények fejlődhetnek ki, mindazonáltal semmit sem czélok elő-

re jóslani, a megtörténetekre nézve pedig nem indit magán érdek, hogy feketébb színbe öltöztessém, mint a milyen színnel valóban bírtak. Az activisták magatartását eddig hazafiasnak látom s közös kárunkra volna, ha már előre ellenszenvenvel és bizalmatlansággal viseltetnénk tevékenységük iránt. Meg lehet, nem ugy fognak a dolgok kiütni, a mint mi óhajtottunk volna, de ez esetben ne vádólhassanak bennünket a románok, hogy a mi ellenséges indulatunk volt okozója.

Egy magyar.

Az udvarhelyi deákpárt értekezlete.

Udvarhelyszék, ápr. 10.

Az udvarhelyszéki deákpárt ápr. hó 8-ikára hirdetett értekezletén, mely a szép számú közönség jelenlétében a legszebb rendben folyt le, szintén megszünt létezni már.

Ezt megelőzőleg Daniel Gábor főkirálybíró ur ő méltóságánál tisztelgő összejövetel volt, mely alkalommal az új helyzet fölött élénk eszmecsere folyt.

A pártértekezlet részletei röviden ezekben foglalhatók össze:

Br. Rauber Otto, meghívás folytán, a „Kolozsvár városához” czimzett szálloda termébe összesereglett gyűlekezet előtt, zajos éljének között megjelenvén és előnk székét elfoglalván, rövid szavakban jelzé az összejövetel fontos czélját, — mire Sz. D. az erdélyrészi deákpárt kolozsvári értekezletének lefolyásáról terjesztett elő részletes tudósítást.

Tibád Antal alkirálybíró tüzetesen és szokott figyelembereszto előadásával körvonlatrán hazánk két nagy pártjának, az ország nyomasztó viszonyai által inditatta egyesülés történet lépését; nem különben a pártok fusioja által előidézett fordulópontnak hazánk közjává nézve remélhetőleg áldásos hatását: a midőn Udvarhelyszéken is egy szabadelvű párt létesítésének szükségességét hangsúlyozza, egyszersmind a következő határozati javaslatot terjeszti elő: Az udvarhelyszéki deákpártnak Sz.-Udvarhelyt, 1875 ápr. hó 8-ikán megjelent tagjai, tekintettel a hazánkban egymással eddig szemközt állott két nagy politikai párt képviselőinek a képviselőházban történt fusiojára és tekintettel Magyarország zilált viszonyainak ezen nagy horderejű lépéstől remélhető gyökéres javulására az új szabadelvű párt nevezetét fölveszik; egyuttal őszintén kijelentik, hogy az új kormányt, az annak előnk által 1875 márt. 3-án, az országházban elmondott programja alapján, a haza közjájának előmozdítása érdekében nyilvánuló reformtörekvéseiben — hazafias készséggel támogatják. — Ezzel kapcsolatban javasolja, hogy egy öt tagú bizottság küldessék ki, mely az a pártalakulás ötletéből tervezetet készítvé ezt egy közelebről összehívandó gyűlés előtt terjeszse.

K. Horváth János, a volt balközéppárti egyesülés szükségességét és a pártfusió üdvös voltát, hosszabb beszédében kiemelve melegen ajánlja az előterjesztett javaslat elfogadását, mire annak elfogadása egyértelmű kimondatott.

K. Ferencz indítványára Deák Ferenc nagy hazánkfűához felirat intéztetett.

Ezután a párt tisztviselői visszalépvén, nap eseményjét, érdekes felköszöntésekkel f szerezett közéből zárta be.

Az udvarhelyszéki volt Deák-párt felirata

Deák Ferenczhez.

Mélyen tisztelt hazafi! Az országos nemcsak megindult, de már nagyrészen bejezett pártmozgalmak folytán az országgyűlés kezdeményezése folytán történt országos pártalakulás hitünk szerint lehetővé tették azt, hogy az országgyűlési ellentétes két nagy politikai párt nemcsak központon: a törvényhozás méiben, hanem a vidéken is egymással egyesülve, a nemzet egyöntetű működéséhez szilárdító s a haladásnak tetemes korlátozását okozó szétváló nézetek megszűnjének s a megtárdott haza megmentésére annyira elkerülhetetlen egyetértés létrejöjjön.

Bizton remélhetjük, hogy ezáltal a hazánk annyira óhajtott szellemi és any felvirágzása legbiztosabban eszközölhető és érhető.

Udvarhelyszék Deákpártjának mai nap tartott gyűlése azokból folyólag, szintén akarván saját részéről a politikai pártok egyesülésének úját állani, az eddig viselt „deákpárt” nevet letette s csatlakozását jelentő ki az országos „szabadelvű párt” felvételébe annak nevével is.

Ez alkalommal az udvarhelyszéki szabadelvű pártát átalakult volt Deákpárt mulaszthatja el kijelenteni, hogy ezen változás miatt nem szűnt meg s nem is fog megszűnni azon elvek fennbogatásával, melyek Önnek mélyen tisztelt hazafi, a hon történetével összefüggő fényes múltjából és pártal-

hazafias jelleméből, merített szilárd meggyőződés folytán, azoknak hű követése te-
ből felemlt zászlóira írt, s a melyek-
ek alatt nem csak kiválóan a közel
két évi küzdelem közben állásának s eb-
ly elveinek legfőbbörv érvényt szereznie
sírult: hanem egyszersmind a jövőben is
elvének érvényt szerezni tartja hazafias
kötelességének, mint a melyek meggyőződésünk
szert hivatva vannak, az azok irányát veze-
tő és magasztosságánál fogva hazánkat és
nemzünket a hosszú megpróbáltatás után eze-
ket illető nagyság magaslataira föl-
emei.

És mert, valamint eddig meg voltunk
győdre, s jelenleg sem kételkedünk legkevésb-
ben, hogy egyedül a volt Deákpart által
vallott elvek alapján elfoglalt álláspont képes
a nemzet előhaladását biztosan előmozdítani; a
pártnak egy, az eddigi nevezetet felcserélő
egyesülésé is csak azt látjuk kifejezve: hogy
a nemzet azon része is, mely eddig ezen zász-
ló alá nem sorakozván, hazafias törekvéseit
mátaban vélte érvényesíthetni: meggyő-
ződött a felől, hogy a helyes út nem lehet
más mint az, melyet Önnek lángelméje forró
horzeretével és az évek hosszu során át
szedett tapasztalásával párosulva kijelölt.

Midőn ezeknél fogva ön iránt való fel-
tétlen ragaszkodásunknak s az ön által kijelölt
út való tovább haladását szándékunknak tisz-
teljes kifejezést adni szerencsénk van, nem
teltjük, hogy egyuttal azon reményünknek is
hagyni adjunk, miszerint a jelen pártala-
kusokkal a nemzeti nagyság biztos elérhetése-
ne semmi akadály sem fog útjában állani.

Fogadjon mélyen tisztelt hazafi osztatlan
tisztelünk, bizalmunk, és azon szívből jövő
kánatunk kifejezését, hogy a gondviselés önt
a nemzet vezetésére s hazánk felvirágzásának
eszközlésére még sokáig éltesse.

Sz.-Udvarhelyt 1875 ápril. 8-án
Az udvarhelyszéki szabadelvű, volt Deák-
part gyűlése által kiküldött bizottság.

Nég valami az apróbb peres ügyekről.

Az ugynevezett „bagatel“ ügyekről,
hgy azoknak elbírálása az országos törvényszékek, já-
rsbíróságok kezelése alól a közigazgatási kö-
zreke átruházassék, számos cikkek jelentek
meg az összes haza hírlapaiban. Az ügy elég
komolyan, higgadtan meg van vitatva, a köz-
leményben az ohajtás rég tulsulyra emelke-
dt, de sőt az országgházban is meg van ér-
elve annak szükséges volta, hogy törvény-
lésünk akép módosíttassék, az országos költsé-
gek apasztassanak, a perlekedők is könnyebbit-
legyenek, kitűztetvén erre a szolgabíróági
fűmök. Ellenében ugyan felhozhatók, a szolga-
bírnak a közigazgatási teendőkkel való túl-
terhelteése főleg ott, hol a járás nagykiterje-
sű, és ez figyelemre méltó is.

Véleményem szerint mégis van egy mód
dolgon segíteni, hogy a garasos, forintos,
árke lopás, pofózódási ügyek más arra hiva-
tt közegek által elintéztethessenek, mint volt
régibb időben is, s a köznépmegelésére.
nyenek voltak régen a falusi székek, a kis-
bb mezővárosok tanácsai, melyek az ilyes-
sebb ügyeket többnyire a felek kiegyeztetésé-
l, azok megnyugtatóására tárgyalták és ellát-
k. Ez most is helyesgeink jobb rendezése ál-
ul teljesíthető.

Én régi ember vagyok, élttem jobb részét
lun töltöttem, alkalmam is volt az ugyneve-
tt pedaneum forumok eljárását szemmel ki-
rni, melyek hatáskörükhöz képest az ilyes-
sebb, de néha nagyobb ügyeket is, valódi jó-
n belátásuk szerint a perlekedő felek meg-
egedésére intézték el. Történt, az is, hogy az
gyik fél az ítélettel megelégedve nem lévén,
tja volt ügyét akár a szolgabíró, akár pedig
a választott arbitrer bírák által, a régi és a
éppen megörögzött szokás szerint, elláthatják. Ité-
etüket a jegyző protocollumra veszi s a
eleknek kiadja.

Hajdan, ha valaki szomszédjának földét
lészántotta, vagy füvet lekaszált, a sérelmes
él elment a bírósók, letette a díjt kíván-
s elszántott barázdáinak kijáratását; erre
ellenfél megidézett, a peresek közösen
álásztottak a helységből két bizalmi férfit,
lőkön a bíró mint elnök, a jegyző mint toll-
ok, kimentek a helyszínére kikérdeztették a
zomszédok avagy más tanuk, ha írásbeli ok-
mány létezett, azt megmagyarázták a jegyző,
az ügy ellátott az elvágrótt barázdák, vagy
elvágrótt fürendek helyreállították, ha va-
melyik a határozatban meg nem egyezett, fel-

vihette ügyét oda a hova illet. Ellenben most
ha valakinek földjéből elszántanak a sérelmes
fél birtok háborítási pert indít, hogy kárát
megtérítse. Ügyvéd állittatik, kiszáll egy
törvényszéki tiszt rapidij mellett; mind olys-
költségek, melyeket a szegény ember legnagyobb-
igazsága mellett is néha nem bir fizetni és ez
okból nem ritkán kénytelen elszántott baráz-
dait, lekaszált fürendeit erőszakos szomszédjá-
nál hagyni, mintsem egyik ökrét a járomból
vagy tehenét a gyermekek szájából a per köl-
tségekre elvesztgesse.

Igaz, hogy régi és sokféle törvénykezési
eljárásaink nem illenek be a mostani törvény-
kezesek keretébe. Verbózei, az approbáták na-
gyobb részt már most az óságok közé tartoznak.
Bíráink, jegyzőink valamint régen ugy most
is néha járattanak a törvényeknek, de itélnek
józan gondolkodásuk szerint. Történt az is,
hogy pedaneum forumok osztottatási keresé-
tekben is határozatok hajdan, ha a felek az
osztozás feletti határozaton megnyugodtak, a
jegyző megírta a bírák határozatát magyarul,
minthogy többnyire helybeli birtokosokból vá-
lasztatott jegyző, sőt ha oláh volt is, magyar
nyelven szerkesztette az okmányt, körlevelet,
senkinek akkor eszébe sem jutott, hogy a népet
magyarisítani akarjuk. Ritka helyt keletkeztek
ilyes okmányok a megyéken oláh nyelven. Ha
az egyik fél az osztályba bele nem egyezvén,
sérlemét látta, az ítélet felvívén, minek díja
3 máriás volt, ügyét feljebb vihette.

Nevezetes eljárás volt régen a lopott mar-
hák nyomozása. A káros azonnal jelentést tett
a falusi előjárásnál, t. i. a bíró vagy hadnagy-
nál, ezek esküttijeikkel közösen felvették a lo-
pás helyéről, pajtából vagy néha a legelés helyé-
ről a lopott marha-nyomot, vezették azt a ha-
táron keresztül a szomszéd helységig, ott meg-
állapodtak, kihívták az előjáróságot, kimutatták
a nyomokat, ha ezek is szerencsések voltak
helységükön tulvinni a szomszédig, hasonló el-
járást követtek. De ha valamely helységből a
nyomot ki nem vihették az illetők, hírt tettek
a szolgabírnak, az kiszállott, a nyomot vesz-
tett helység azonnal felszólítottatt, hogy vagy
adja ki a tolvajt, vagy fizesse meg a lopott mar-
ha értékét. Minden helységben a bennlakók ál-
tal esmeretek a gyanus személyek, ezek meg-
nevezetvén, a szolgabíró az esküttekkel szoros
nyomozást tartott, sőt a gyanus le is tartóz-
tatott. 1847-ben magam is tanúja voltam szü-
ret táján egy ilyes nyomozó eljárásnak. Alsó
Pejérmege Dios helységéből ellopott két ökör,
a bírák a nyomot a szomszéd Benedek vittek,
s ott a falu között egy bizonyos ház irányá-
ban elvesztették. Azonnal hírt tettek mindkét
szolgabírnak, mivel Dios más járáshoz tarto-
zott; szorgalmatos nyomozás után a nyom vesztés
irányában megkapták a friss bőrköket egy
befeneklet átalagban az új boros hordok közt,
később az elásott hus is megtalálattott.

Volt azonban a hajdani pátriarchális tör-
vénykezési rendszernek árnyoldala is. Ilyen volt
a midőn egy bizonyos helységnek távolabb eső
része, a szomszéd helységekbelik által erőszakos-
an birtokl elvize legeltetett, s a határpászto-
rok bár segítséggel is a marhákat be nem haj-
tatták, okkal móddal vagy csellel ha sikerült
egy ilyes hatalmasul legeltetett marhát közre
keríteni, azt a káros helység „hopsa“ név alatt
leültette, kinyuztatta és a hus a faluban a ká-
rosok közt kiosztattott.

(Folyt köv.)

A „Székely mívelődési és közgaz- dasági egyesület“ tagjainak névsora.

III. Közlemény.

Alapítótágok: Altorja község két alapít-
vánnyal, Sepsi-Szent-György sz. kir. város,
Ilyfalva m. város, Bölön község, Vargyas
község; részvényes tagok: Nagy Pál köljegyző,
Fel-Doboly község, Egerpatak község, Felső-
Csernátón község, Alsó-Csernátón község, De-
mény Ferenc, Fel-Torja község, Kézdi-Polyán
község, Zonda Mihály, Kézdi-Szentlélek község,
Esztelnek község, Kurtapatak község, Bélafalva
község.

A „KELET“ magán-távirata.

Feladatott Buda-Pesten ápril. 15. 10. ó. — p. d. e.

Érkezett, ápril. 15. 11. ó. 15 p. d. e

**A képviselőház megválasz-
tá a tizenötös házszabály bizott-
ságot. Ma rövid ülés lesz, azután
pár nap szünet. Királyunk a
tengerészethez meleg elismerő
kéziratot intézett.**

NAPI HIREK.

Kolozsvár, ápril. 15. 1875.

— **Színházunk** ügyében a ministeri
leirat leérkezett s a választmány tegnapi gyű-
lésén tárgyalattott. A leirat utolag nem jagy-
ja helyben a Temesváral kötött szerződést s
utastja a választmányt, hogy Korbuly Bogdán
urral egyezkedjék; mellékielképen pedig lekül-
detet a Balogh György úr ajánlata, a végre,
hogy a választmány, mint hatáskörébe tartozó
ügy felett belátása szerint határozzon. A vá-

lasztmány a ministeri leirathoz alkalmazkodva
Simon Elek, Ferenczi Miklós és Sándor József
urak személyében bizottságot küldött ki Kor-
buly Bogdán urral az egyezkedések megkezdésére;
gr. Mikó Imre elnök pedig kijelentette, hogy
ez állásáról lemond; a választmány tagjai közül
— mint halljuk — még ötön fogják követni
példáját. Színházunk válságos csomója tehát
ismét Korbuly Bogdán ur személye körülössz-
pontosul s a nagy közönség elvárja intendánsunk
tapasztalt hazafiságától, hogy merev magatar-
tásával nem fogja útját állani az ügy szeren-
csés megoldásának. Korbuly Bogdán ur tapasz-
talhatba, mily odaadó bizalommal és hálával
fordul személye felé a közönség, most már is-
mét alkalma nyílt bebizonyítani, hogy várako-
zásában nem is fog csalatkozni. A mi pedig
gr. Mikó Imre ő nagyméltóságának lemondá-
sát illeti, bizonyosak vagyunk benne, hogy a
ministerium nem fogadja azt; ily hatalmas gyá-
molától színházunk semmi körülmények közöttsem
fosztható meg; a kipótolhatatlan veszteséget,
mely a választmány elnökének távozásával
nemzeti intézetünket érné, semminemű inten-
dánusi szerződés sem üthetné helyre s a gróf ő
nméltósága, ki keletkezésétől fogva atyja volt
ez intézetnek, bizonyára csak őnzetlen hazafi-
ságánál fogva sem hagyja azt válságos nap-
jaiban nélkülözhetetlen támasza nélkül.

— **A kolozsvári „Galamb-lövész-club“**
értesülésünk szerint megalakult. Elnöke br. Bor-
nemisza Leopold, helyettes elnök br. Wesselé-
nyi Miklós, jegyző Bartha Lajos. A lövészklub
a löverseny téren van igen czélserűen felállit-
va. A próba-lövés kedden folyó hó 13 án tar-
tatott meg, s az új látványra számos fogatok-
ban jelent meg főuraink hölgykoszorúja is a
versenyterén. Az arak közül derék Sportmánunk
br. Wesselényi Béla és ifj. gr. Bethlen Sándor
lőháton jelentek meg, s a lovaglás hevéitől fel-
tűzölve és a bájos szemek biztatásától neki
lelkessülve, néhány rögtönzött akadály átugratá-
sával mutatták be általános tetszés közt dél-
czeg lovaik erejét és saját ügyességüket a lo-
vaglásban. A próba-lövés déli 12 órakor meg-
kezdődött, a melyben sors huzás után résztvettek:
Br. Józiska Andor, br. Wesselényi Miklós, br.
Bánffy Ádám, gr. Lázár Jenő, gr. Teleky Sá-
muel br. Bornemissza Albert, gr. Bánffy Béla,
br. Bánffy Ernő, gr. Bánffy György. Felbocsát-
tatott 32 galamb, ezek közül 13 a körbe eset
le 11 a körön kívül 8 megszabadult; a leg-
jobb eredménnyel br. Bornemisza Albert lőtt,
mert 4 galamb közül 3-mat a körbe ejtett,
egyét a körön kívül. Egyenlő eredménnyel löt-
tek még br. Wesselényi Miklós, br. Bánffy
Ádám, br. Josika Andor és gr. Lázár Jenő. Ugy
értesülünk, hogy az első s egyszersmind meg-
nyitó verseny vasárnap folyó hó 28-án fog meg-
tartatni. Reméljük, hogy ezen valóban daliás
mulatság megnyitását kedvezőbb időjárás segí-
tendi elő, mint a minő a próbálövéskor mu-
tatkozott.

— **Színészeink** között ismét a jobb
remény kezd lábra kapni s láthatólag nagyobb
kedvvel s gondosabban folynak az előadások.
Tegnap „Dolores“ adatott valóban ritka gon-
dal és sikerrel. Kovács Gyula, Némethy Irma,
Mátrai, Szacsvai egymást multák felül, oly
kerekded, élethű, művészi alakítást láttunk
mind a négyüktől, minőt csak a legnagyobb el-
ismeréssel említhetünk fel. Az előadás egyéb-
ként is teljesen összesség s a megjelenétnél
nagyobb közönségre volt érdemes. Ma a „Revisor“
adatik ismét csak Fehérvárinál a városi fő-
nökné szerepében; a „M. Polgár-ban, hol most
a macska hon nem létében az egerek is czin-
czognak — az újdonság gnyol ódva akarná
felemlíteni azon javaslatunkat, hogy e szerep
Némethy Irmának adassék. Ha nem sajnálnók
rá a nyomdafestéket, megmagyaráznók a jám-
bor férfúnak, hogy Némethy Irma már több
comicus szerepben játszott szép sikerrel s hogy
ott, a hol más alkalmas személy nincs, a co-
mica anyag inkább játszhatja a jó hösnő, mint
a rossz intrikus.

— **Néhai Lugosi Józsefnek** érdekes
könyvtára s más egyéb ingóságai a hó 19-én
az az: hétfőn fogának elővezeteni a k. mo-
nosterutezában levő Kirmayer-féle háznl. Fel-
hívjuk erre a közönség figyelmét.

— **Kolozsmegebén** a Matskási Pál
halála folytán megürült alapsáni állomás már
a jövő héten be fog tölteni. Ez állomásra a
jelöltek: Deési Sándor, Lészai Ferenc, s Gyár-
mathy Miklós. Ha e három jelölt közül Gyár-
mathy Miklós főjegyző lenne alapságnak meg-
választva akkor a főjegyzői állomás elnyerésére
legtöbb kilátása van Török Károly bikali szol-
gabírnak. A románok jelöltje a főjegyzőségre:
dr. Isacu Aurél. A megürülő szolgabírói ál-
lomásra: Ferenczi József aljegyző, s ennek helyé-
be Kiszeli Endre választatnának meg.

— **Beszterczen** a hó 8 és 9-ike kö-
zötti éjjel, egy, látszat utam itélve urias egyén
betörést kísérlt meg. Először Textoris keres-
kedő boltját vette célba, de a bolt fala tán
nagyon is vastag volt s nem sikerült a műtét.
Innen a gabna piacra ment, a hol sikerült egy
ház kőfalát keresztül törni, de szerencsétlenségére
oly boltha jutott, melyben buza volt beraktá-
rozva, ezt pedig nem rakhatta zsebre. E mel-
lett még azon szerencsétlenség is érte, hogy az

illető ház udvarán elvesztette igen elegans uri
shawlját, melyet megűlés ellen nyakán hor-
dott. Hirdetést azonban még eddig nem tett
közé, hogy a „becsületes megtaláló“ hová vi-
gye az elvesztett holmit.

— **Kopis-en** (Szebenszék) a napokban
bizonyos Baumann Márton nevű gyógyszerész
megmérgezte magát. A tett elkövetésének okai
még eddig ismeretlenek s még megközelítőleg
sem tudhatók.

— **Andrássy gróf és az olasz király.**
Említettük már, hogy a velencei találkozás al-
kalmából az olasz király saját arczképét ajándé-
kozta Andrássy grófnak, ki már a legmagasabb
olaszországi rendjeleket bírja. A képen ez van
alálírva: „Al conte Giuglio Andrássy il suo af-
fezionatissimo cugino Vittorio Emmanuele Ré.“
(Andrássy Gyula grófnak, igen szeretett cou-
sinjának, Victor Emanuel király.) Az olasz ki-
rály azért nevezi Andrássyt cousinjának, mert
ez a cím őt, mint a legmagasabb olasz rend-
jel birtokosát megilleti.

— **Román vasutak.** A román kor-
mány közhírré tette berlini lapokban azon fel-
tétéleket, melyek alatt a plojest-predeali és ad-
jud-oknai vasutakat engedélyezni hajlandó. Te-
kiattétel arra, hogy a közmunka-minister a leg-
közelebbi rendkívüli ülészekk alatt az illető tör-
vényjavaslatokat az építő vállalkozók megneve-
zésével akarja beterjesztetni, a pályázati határ-
idő már máj. 16-án letelik. A román kormány
a pályák kiépítésére szükséges és általa meg-
állapítandó alaptőkének 7½ százalékát garan-
tizozza. A vállalkozók tartoznak valamely te-
kintélyes bankházat megnevezni, mely kinyilat-
koztatja, hogy az engedély elnyerése esetében
azonnal 500,000 frank cautiot tesz le a plo-
jest predeali és 200,000 frankot az adjud-ok-
nai vonaltól a bucaresti letéti bankba.

— **A catasteri** állásokról eddig már
több mint 12,000 folyamodás érkezett be. Egy
ondit szerint a folyamodók közt 3 szerzetes és
1 plebános is van.

— **A magyar hivatalnokok** hitel-
és biztosító-egyletének ügyei még mindig na-
gyon zavarosak. A kiküldött bizottmány, mely-
nek élén Bereczly miniszteri tanácsos áll, mind-
eddig nem volt képes vizsgálatot tartani, mert
a január-márciusi mérleg még nincs elkészítve.
Több intézet akarja a liquidatiót átvenni, s a
melyik a részvényesekre nézve a legelőnyösebb
feltételek mellett vállalja el, annak fog átadat-
ni. Az állam, mielőtt a segítyt az intézet ren-
delkezésére bocsátaná, mindenről a legrészlete-
sebb tudomást kíván szerezni, és még a váltók
aláíróit is akarja ismerni.

— **Eltemetve** a hóban. A Máramaros
írja: Egy veresimati orosz asszony bejött volt
a télen Szigetre holmit vásárolni. Valamelyik
pálinkamérésbe is bevetődött s bizonyosan
ivott is. Hazamenet egy gyalogutat választott
mezőkön keresztül tartott falujának. Utközben
leült pihenni. El is szenderedett a fáradtságtól
lyás a. att megfagyott. A hó reggelre betemette
s nem látszott sem. Férje napokig várta, az-
után elindult keresni. Később eladta egy ökrét
s mindenféle kuruzslást megpróbált, hogy meg-
tudja élete párja hovatüntét. A napokban leol-
vadt róla a hó. Megéreztek a kutyák s ráve-
zették az embereket. Férje nagy tömetést akart
neki rendezni: de biz azt iziben kivitték köz-
koporsóban és eltemeték csendben a többi
lottak közé. Arca lefelé levén fordulva, anyni-
ra eltorzult volt, hogy csak ruhájáról tudták
fölismerni.

— **Egy új próféta.** A nazarenusok
tudvalevőleg isz onyodnak a fegyverhordozástól,
s vallásuk tilalmára támaszkodva, állandóan
vonakodnak a katonáskodástól. Hasonló idegen-
kedéssel viseltetnek — ugyancsak vallásos
ürügyek alatt — az adófizetés ellen is. Ez őket
a hatóságokkal mondhatni állandó összeütközés-
ben tartja, minthogy ezek vallásuk törvényeit
nem hajlandók elismerni. A közelebbi unjono-
zás alkalmával is néhány nazarenus suhancz
Székesfehérváron (mint a „Reformnak“ írják)
teljességgel nem akart a besorozó bizottság
előtt megjelenni, minek következése azután
erőszakos letartóztatásuk volt. Kérdőre vonatán,
kerekén kijelentették, hogy ők nem fognak
katonáskodni, minthogy azt profétájuk: a most
is élő keresztelő Szent János megiltotta. En-
nek földi és polgári nevét és kilétét azonban
sehogys sem akarták megnevezni. Végre egy
közülök belefáradván a vallatás zaklatásaiba,
felárta szívét és megvallotta, hogy a ma is
élő keresztelő Szent János senki sem más, mint:
Szini Károly a „Lampás“, a „Riadó“ stb. stb.
lapok érdemes szerkesztője. — Valjon tud-e
róla Szini Károly ur, hogy az ő földi hüvelyke
ma keresztelő sz. Jánosnak szolgál tanyául,
vagy az egész csak a székesfehérvári legények
fantáziájának szüleménye, azt természetesen
nem tudjuk. De ha emlékezetünk nem csal,
egy Szini Károly urnak ez már nem első
profétái szereplése, mert rendes szokása, midőn
lapot indít, ezzel öszekötetésben egy új vallást
alapítani.

— **A magyar** keleti vasut kocárd-
m.-vásárhelyi szárnyvonalon f. évi május első-
jével új menetrend lép életbe, mely mai la-
puk hirdetési rovatában részletesen van kö-
zölve. Felhívjuk rá az utazó közönség, különö-

sön gazdáink s kereskedőink figyelmét. E pá-
lya többi vonalain a most fenálló menetrend
változatlanul marad.

— **Horváth** testvérek városunkban fa-
piacz 5. számú házban, ápril 25-én nyitják
meg építési és építési vállalati üzlet irodájuk-
at. Ajánljuk az építéző gazdák figyelmét. Bő-
vebben mai hídtesi rovatunk.

— **Táboraszy és Parsch** budapesti
zeneműkereskedőknél megjelent „Mignon“ fran-
cia négyes zongorára ifj: Farback Fileptől.
Ára 60 kr.

KÖZGAZDASÁG.

Az egyesült erdélyi takarékpénztár 1875. mártius 31-én tartott rendes közgyűlésének jegyzőkönyvéből.

Elnökölt: báró Bánffy Albert, elnök.

Jegyzett: Gámán Zsigmond, választm. tag.

1. Elnök kijelentvén, hogy a mai gyűlésre
44 részvényes 517 részvényt tett le és e rész-
vények 303 szavazatot képviselvén, az alap-
szabályok 18 §-tól kívánt határozatoknak szám
meg van, ennél fogva a gyűlést megnyitja s
üdvözlővén a megjelent tagokat, a jegyzőt fel-
szólítja a választmány jelentésének felolva-
sására:

2. Jegyző olvassa a választmány következő
jelentését:

Tisztelt közgyűlés!

Nem csak a lefolyt üzletéről, hanem az 1873
okt. 27-én tartott utóbbi közgyűlés határoza-
tának végrehajtásáról is kell a t. közgyűlésnek
számolnunk.

E határozatok elsője volt, hogy az alap-
tőké 333,400 fitra, illetőleg ennek 30% be-
fizetésére leszállítva, alapszabályainknak ily ér-
telemben módosításáért folyamodjunk a m. kor-
mánnyhoz, s ha ezt megnyertük, igyekezzünk a
célszavert üzletet megkezdenni; a másik hatá-
rozat a részvények elhelyezését illetőleg a Pestí
Bankkal kötött szerződések revisiójára s az
átvett részvénytőke elszámolására vonat-
kozott.

Módosított alapszabályainkat a földmive-
lési, ipar és kereskedelemügyi m. ministerium
1873. decz. 28-ról 18476 sz. alatt jóváhagyta
s mi a mult évi febr. 4-én vettük az erről szó-
ló határozatot. A megerősített alapszabályokat
van szerencsénk ezennel bemutatni.

Meg lévén nyerve az engedély arra néz-
ve, hogy a már teljesített 30% befizetéssel
az üzletet megkezdhesünk, miután a m. minis-
teriumtól előnkbe szabott azon feltételnek is
eleget tettünk, hogy a megtörtént 30% befizé-
tést kellőleg tanusítottuk, a kezelés szervezé-
ről s az intézet megnyitásáról gondoskodtunk.

Azon elvet tartván szem előtt, hogy a
kezelési költségek lehető legkevesebbre szorít-
tassanak, hogy így a részvények aránylagos jó-
vedelme mindjárt az első üzletévben is bizto-
sítva legyen, egyelőre lemondunk arról, hogy
az intézetet külön igazgatóval s teljes kezelési
személyzettel lássuk el s e helyett szerződünk
a helybeli Hitelbankkal, hogy a kezelést vál-
lalja el, a vezetést a választmány magának
tartotta fenn. A Hitelbank a részvények jöve-
delmét 8%-ban biztosította, s ezzel szemben
mi a Banknak az ezen felül eső jövede-
lem felét igértük tiszteletdíjnak.

(Vége következik.)

Árjegyzék.

— **A gy.-fehérvári** piacz árai ápril.
10 dikén 1875. (alsó-ausztriai mérő.) Tisza-
buza 3 frt. 95 kr. Rozs 2 forint, 36 kr, Elegy-
buza 3 frt 13 kr, Zab 1 forint 70 kr, Széna
1 frt, 75 kr. Alomszalma — frt 95 kr. Zsup-
szalma 1 frt 20 kr, Egy öl fa 9 frt — kr.
Marhabus 20 kr. Konyhalisz 13 kr. Borsó 32
kr. Lencse 32 kr. Paszuly 30 kr. Köles 23 kr,
Burgonya 1 frt 30 kr, Disznózsir 60 kr, Hagy-
ma 14 kr, Fokhagyma 17 kr.

— **Deés** piaci árjegyzőke: április 13-
ról, (auszt. mérő középár.) Tisztabuza 3 frt 80
kr, elegybuza 3 frt 40 kr, rozs 2 frt 40 kr,
zab 1 frt 10 kr, egy máza széna 1 frt 50
kr, alomszalma 50 kr, zsupszalma — frt 80
kr, egy öl fa 8 frt — kr, marhabus 16 kr,
konyhalisz 7 kr, borsó 20 kr, lencse 24 kr,
paszuly 20 kr, köles 24 kr, burgonya 1 frt
60 kr, disznózsir 60 kr, hagyma 6 kr, Fok-
hagyma 14 kr.

— **A szamosújvári** piacz árai apr. hó
12 ról. 1875. (alsó auszt. mérő középár.) Tisz-
tabuza 4 frt — kr. Elegybuza 2 frt, 80 kr,
Rozs 2 frt 40 kr. Zab 1 frt 30 kr. Széna 2
frt 50 kr. Alomszalma 50 kr. Zsupszalma —
kr. Egy öl fa 14 fr. 14 fr. Fagygyugyertya
40 kr. Marhabus fottja 18 kr. Konyhalisz 8
kr. Rizs 20 kr, Gyöngykasa 32 kr. Borsó 26
kr. Lencse 26 kr. Paszuly 24 kr. Pityoka 1 frt
60 kr. Disznózsir 60 kr. Hagyma 12 krajczár.
Fokhagyma 15 krajczár.

Távirati tudósítás a becsi tőzsdéről.

Ápril. 14. 6% Metalliques 70 65 frt
Kassa — 5% Nemzeti kölcsön 4.60 —
frt 1860. Kölcsön 111.75. Bankrészvény 944.
Hitelinteztet részvények 233.75 London 111.35
fr. st. Buzsi 10340. Cs. kir. arany 523—. Na-
po-sor-ur 888½. 100 mark németértékű
54.40.—

Urberi kötvények: Magyarországi 80—.
Temesvári 78.— Erdélyi 76.50 Horvátország
80.50

Felelős szerkesztő: Békésy Károly.

